

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **06 Mayıs 2026**

Sayı: **18869**

44317

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Dışişleri Bakanı Hakan Fidan tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince arz ederim. 05.05.2026

Hikmet Yalım Hancı
Isparta Milletvekili

Son yıllarda Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının Schengen bölgesine yönelik vize başvurularında ciddi bir ret artışı yaşandığı kamuoyuna yansıyan verilerle açıkça görülmektedir. Son 10 yıl içerisinde yaklaşık 1,5 milyon Schengen vizesi başvurusunun reddedildiği ve bu süreçte vatandaşların yalnızca başvuru ücretleri, hizmet bedelleri ve aracı kurum giderleri kapsamında 511 milyon Euro ödeme yaptığı anlaşılmaktadır. Bu tutar güncel kurla yaklaşık 27 milyar TL gibi son derece yüksek bir ekonomik kayba karşılık gelmektedir.

Vize başvurularının reddedilmesi durumunda ödenen ücretlerin iade edilmemesi, sürecin şeffaf olmaması ve ret gerekçelerinin çoğu zaman standart, yüzeysel ve denetlenemez ifadelerle sınırlı kalması; vatandaşlarımızın hem ekonomik hem de hukuki açıdan mağduriyet yaşamasına yol açmaktadır.

Öte yandan Türkiye'nin; Avrupa Birliği ile yürüttüğü vize serbestisi diyalogunun uzun süredir sonuçlandırılmamış olması, Türk vatandaşlarının uluslararası dolaşım hakkını fiilen kısıtlayan bir tablo yaratmaktadır. Özellikle öğrenciler, akademisyenler, iş insanları, sanatçılar ve sağlık amaçlı seyahat etmek isteyen vatandaşlar açısından bu durum yalnızca ekonomik değil; aynı zamanda sosyal, kültürel ve bilimsel kayıplara da neden olmaktadır.

Ayrıca vize süreçlerinde aracı kurumların rolünün artması, bu şirketlerin yüksek hizmet bedelleri talep etmesi ve denetim mekanizmalarının yetersizliği de ayrı bir sorun alanı oluşturmaktadır. Vatandaşlarımız; başvuru sonucu üzerinde hiçbir etkisi olmadığı halde ciddi mali yük altına sokulmaktadır.

Bu bağlamda ortaya çıkan tablo; yalnızca bireysel mağduriyetler değil, aynı zamanda Türkiye'nin uluslararası itibarı, vatandaşlarının hareket özgürlüğü ve kamu diplomasisi açısından da değerlendirilmesi gereken ciddi bir soruna işaret etmektedir.

Bu bağlamda;

1-Son 10 yıl itibarıyla Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının Schengen vizesi başvurularına ilişkin toplam başvuru sayısı, ret oranı ve yıllara göre dağılımı nedir?

2-Aynı dönem içerisinde reddedilen yaklaşık 1,5 milyon başvuruya ilişkin olarak, ret gerekçelerinin dağılımı nedir? Bu gerekçeler hangi kriterlere göre belirlenmektedir?

3-Vize başvurusu reddedilen vatandaşlardan alınan ücretlerin iade edilmemesinin hukuki dayanağı nedir? Bu konuda Türkiye Cumhuriyeti'nin girişimi olmuş mudur?

4-Türk vatandaşlarının Schengen vizesi başvurularında karşılaştığı yüksek ret oranlarına ilişkin olarak Avrupa Birliği kurumları nezdinde yapılan diplomatik girişimler nelerdir?

5-Vize serbestisi diyalogu kapsamında Türkiye'nin yerine getirdiği ve henüz yerine getirmediği kriterler nelerdir? Sürecin tamamlanamamasının gerekçesi nedir?

6-Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına yönelik artan vize ret oranlarının siyasi veya ayrımcı uygulamalardan kaynaklanıp kaynaklanmadığına dair bir değerlendirme yapılmış mıdır?

7-Vize başvurularında hizmet veren aracı şirketlerin belirlediği ücretler hangi esaslara göre denetlenmektedir? Bu şirketlerin uygulamalarına ilişkin Bakanlığınıza ulaşan şikâyet sayısı nedir?

8-Özellikle öğrenciler, akademisyenler ve iş insanları gibi belirli gruplara yönelik kolaylaştırılmış vize uygulamaları konusunda yürütülen bir diplomatik müzakere bulunmakta mıdır? Son 10 yılda kaç öğrenci bu nedenle mağduriyet yaşamış ve ilgili sıkıntılarla ilgili bakanlığa, elçiliklere ve konsolosluklara başvurmuştur?

9-Son yıllarda bazı ülkelerin Türk vatandaşlarına yönelik vize prosedürlerini zorlaştırdığı iddiaları doğru mudur? Bu ülkeler hangileridir?